

PWYLLGOR ARCHWILIO
AWDURDOD TÂN AC ACHUB GOGLEDD CYMRU

Cofnodion cyfarfod **Pwyllgor Archwilio** Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru a gynhaliwyd yn rhithiol ar Zoom ddydd Llun 18 Rhagfyr 2023. Dechreuodd y cyfarfod am 09.30 o'r gloch.

Cynghorydd

Mark Young (Cadeirydd)
Gwynfor Owen (Dirprwy
Gadeirydd)
Bryan Apsley
Y Cynghorydd Marion Bateman
Tina Claydon
Adele Davies-Cooke
Sharon Doleman
Jeff Evans
John Brynmor Hughes
Gareth R Jones
Marc Jones
Beverley Parry-Jones
Arwyn Herald Roberts
Austin Roberts

Yn Cynrychioli

Cyngor Sir Ddinbych
Cyngor Gwynedd

Cyngor Bwrdeistref Sirol Wreccsam
Cyngor Sir y Fflint
Cyngor Sir y Fflint
Cyngor Sir y Fflint
Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy
Cyngor Sir Ynys Môn
Cyngor Gwynedd
Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy
Cyngor Bwrdeistref Sirol Wreccsam
Cyngor Bwrdeistref Sirol Wreccsam
Cyngor Gwynedd
Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy

Hefyd yn bresennol:

Helen MacArthur
Dafydd Edwards
Matt Brushett
Philippa Dixon
Anne-Marie Harrop
Angharad Ellis
George Jones
Lisa Allington

Prif Swyddog Tân Cynorthwyol
Trysorydd
Archwilio Cymru
Archwilio Cymru
Mersey Internal Audit Agency
Mersey Internal Audit Agency
Atebol - Cyfieithydd
Cynorthwydd Gweithredol – Cymerwr
Nodiadau

1 **YMDDIHEURIADAU**

Cynghorydd

Michelle Blakeley-Walker

Yn Cynrychioli

Cyngor Sir Ddinbych

2 DATGANIADAU O FUDDIANT

2.1 Ni chofnodwyd unrhyw ddatganiadau o fuddiant.

3 HYSBYSIAD O FATERION BRYD

3.1 Ni chafwyd unrhyw hysbysiad o faterion bryd.

4 COFNODION Y CYFARFOD A GYNHALIWDYD AR 18 MEDI 2023

4.1 Cyflwynwyd cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 18 Medi 2023 i'w cymeradwyo.

4.2 PENDERFYNWYD:

i) cymeradwyo'r cofnodion fel cofnod gwir a chywir o'r cyfarfodydd a gynhaliwyd.

5 MATERION SY'N CODI

5.1 Nid oedd unrhyw faterion yn codi.

6 DIWEDDARIAD CRAFFU AR Y GYLLIDEB

6.1 Cyflwynodd PSTC MacArthur y papur Diweddariad Craffu ar y Gyllideb gyda'r bwriad o roi diweddariad i Aelodau'r Pwyllgor Archwilio (y Pwyllgor) ar waith y Gweithgor Craffu ar y Gyllideb (y Gweithgor) a cheisio cymeradwyaeth ar gyfer yr asesiad cynllunio ariannol cyfredol er mwyn pennu cyllideb gytbwys ar gyfer 2024/25.

6.2 Nododd y Cadeirydd fod cyfarfodydd y Gweithgor Craffu ar y Gyllideb wedi bod yn gyfarfodydd proffesiynol a chynhyrchiol a bod Swyddogion wedi cael eu herio drwy gydol y broses. Trwy waith y Gweithgor, roedd yr ardoll wedi gostwng o 15% i 10.8% a oedd hefyd wedi mynd i'r afael â'r diffyg o'r flwyddyn flaenorol.

6.3 Diolchodd y Trysorydd i aelodau'r Gweithgor am eu gwaith caled dros y misoedd diwethaf a nododd y bu o fudd mawr i'r broses pennu'r gyllideb. Nododd ymhellach y bu cais gan rai Aelodau i geisio dwyn yr ardoll yn is na 10% wrth ystyried y sefyllfa ariannol anodd y mae Awdurdodau Lleol yn ei hwynebu ar hyn o bryd.

6.4 Dywedodd PSTC MacArthur fod risgiau'n parhau mewn perthynas â'r gyllideb a oedd yn cynnwys negodiadau cyflog cenedlaethol heb eu penderfynu, eglurder ynghylch costau pensiynau yn dilyn y prisiad, ac ansicrwydd ynghylch chwyddiant a chyfraddau llog. Nododd PSTC MacArthur fod cymaint o waith â phosibl wedi'i wneud i sicrhau bod y gyllideb wedi'i lleihau cymaint ag y bo modd yn dilyn heriau gan y Gweithgor.

- 6.5 Dywedodd un Aelod fod eu cyngor cyfansoddol nhw wedi nodi mai dim ond ardoll o lai na 10% y byddent yn fodlon ei derbyn ac y byddai ffigur uwch na hynny'n cael ei wrthod. Mewn ymateb, dywedodd y Cadeirydd mai er mai dyna'r sefyllfa a ffefrir, ni ellid gwarantu ein bod yn ymrwymo iddi; fodd bynnag, roedd yr holl waith posibl yn cael ei wneud er mwyn canfod opsiynau ar gyfer lleihau rhagor ar y defnydd o gronfeydd wrth gefn.
- 6.6 Gofynnodd Aelod a fyddai modd i Swyddogion ddarparu datganiad cyffredin o esboniad i'r Aelodau er mwyn iddynt oll allu ei gyflwyno i'w cynghorau cyfansoddol i esbonio sut y penderfynwyd ar yr ardoll. Mewn ymateb, dywedodd y Cadeirydd fod Swyddogion wrthi yn gweithio ar hyn ac y byddant yn ei gyflwyno ar ôl i'r Awdurdod gymeradwyo'r gyllideb derfynol yn ei gyfarfod ym mis Ionawr.
- 6.7 Nododd Aelod arall eu bod o'r farn y byddai'n anghyfrifol anelu am ffigur is dim ond i sicrhau y byddai'n llai na 10%, ac y dylai anghenion a gofynion y Gwasanaeth i'w alluogi i weithredu'n effeithiol ddod yn gyntaf. Gallai hefyd olygu y bydd yn rhaid gohirio unrhyw symiau a dorwyd o gyllideb eleni i'r flwyddyn ganlynol, a fyddai'n dal i gael effaith ariannol niweidiol ar awdurdodau lleol.
- 6.8 Nododd Aelod fod cyfeiriad at gostau lesio o fewn yr adroddiad a gofynnodd a oedd cynlluniau ar waith i edrych ar y rhain yn agosach. Mewn ymateb, dywedodd PSTC MacArthur fod mwyafrif helaeth y costau lesio yn gysylltiedig â cherbydau a oedd yn angenrheidiol fel rhan o'r model gweithredol. Fodd bynnag, cynhelid dadansoddiad cost a budd bob tro'r oedd angen cerbyd newydd i benderfynu a oedd y cerbyd yn anghenraid, ac a fyddai'n fwy cost-effeithiol lesio neu brynu.
- 6.9 Nodwyd bod y costau lesio hefyd yn cynnwys tri adeilad, gyda'r gost lesio fwyaf yn gysylltiedig â'r Ganolfan Gyfathrebiadau ar y Cyd. Mae hwn yn adnodd hanfodol gan ei fod yn caniatáu gweithio cydweithredol yn yr Ystafell Reoli gyda Heddlu Gogledd Cymru. Roedd y gweithio cydweithredol hwn yn ganlyniad penderfyniad a wnaed gan yr Awdurdod beth amser yn ôl ac argymhellwyd yn gryf parhau â'r trefniant. Felly byddai angen i unrhyw gynnig yn y dyfodol gael ei ddadansoddi'n fanwl a'i gymeradwyo gan yr Awdurdod.
- 6.10 Cadarnhaodd PSTC MacArthur y byddai ailasesiad o'r holl asedau wedi'u lesio, gan gynnwys y Ganolfan Gyfathrebiadau ar y Cyd, wrth iddynt gyrraedd eu cymal terfynu er mwyn cadarnhau eu bod yn hyfyw.

6.11 PENDERFYNWYD:

- i) **Nodi a chymeradwyo canfyddiadau'r Gweithgor Craffu ar y Gyllideb; gan gynnwys**
- ii) **y rhagdybiaethau cynllunio a ddefnyddir i ddatblygu'r gyllideb refeniw ar gyfer 2024/25;**
- iii) **yr asesiad cynllunio ariannol presennol am ofyniad cyllideb o £49.194m ar gyfer 2024/25;**
- iv) **y bwriad i ymgymryd â gwaith pellach i ganfod cyfleoedd ar gyfer gostyngiadau pellach mewn gwariant ar gyfer y flwyddyn ariannol 2024/25 a/neu ddefnyddio cronfeydd wrth gefn; a'r**
- v) **rhaglen waith arfaethedig ar gyfer 2024/25 ymlaen.**

7. DIWEDDARIAD RHEOLI'R TRYSORLYS

- 7.1 Cyflwynodd PSTC MacArthur y papur Diweddariad Rheoli'r Trysorlys a oedd yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Aelodau am waith rheoli'r trysorlys a chydymffurfiaeth â'r dangosyddion darbodus o ran rheoli'r trysorlys ar gyfer y cyfnod 1 Ebrill 2023 i 30 Medi 2023.
- 7.2 Gofynnwyd sut yr oedd y ddarpariaeth o fenthyciadau yn cael ei rheoli ac o ble y ceisiwyd buddsoddiadau pan oedd eu hangen. Atebodd PSTC MacArthur fod benthyciadau'n dod yn bennaf o'r Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus er y defnyddiwyd rhai awdurdodau lleol hefyd ar gyfer benthyciadau tymor byr. Nodwyd bod daliadau arian parod yn cael eu cadw mewn cyfrifon cadw gyda bancwyr yr Awdurdod a hefyd Cyfleuster Adneuo Cyfrif Rheoli Dyledion (DMADF) Llywodraeth y DU.
- 7.3 **PENDERFYNWYD:**

- i) **nodi gweithgareddau rheoli'r trysorlys a'r dangosyddion darbodus ar gyfer y cyfnod 1 Ebrill – 30 Medi 2023.**

8 ADRODDIAD CYNNYDD ARCHWILIO MEWNOL

- 8.1 Cyflwynwyd y papur Adroddiad Cynnydd Archwilio Mewnol i'r Aelodau gan Angharad Ellis o MIAA, a'i ddiben oedd amlinellu diweddariad o'r gwaith a wnaed ganddynt fel darparwyr archwilio mewnol yr Awdurdod.
- 8.2 Diolchodd PSTC MacArthur i MIAA am eu gwaith hyd yn hyn a nododd y buont yn edrych ar nifer o brif feysydd sylfaenol ar gyfer y Gwasanaeth a bod hynny wedi bod o fudd mawr.

8.3 **PENDERFYNWYD:**

- i) **Nodi'r gwaith a wnaed gan MIAA hyd at 30 Tachwedd 2023 a nodi'r adolygiadau arfaethedig ar gyfer gweddill y flwyddyn ariannol.**

9 **ADOLYGIAD RHEOLI PRESENOLDEB A'R GYFLOGRES**

- 9.1 Amlinellodd Angharad Ellis, MIAA, bapur yr Adolygiad Rheoli Presenoldeb a'r Gyflogres, a'i ddiben oedd cyflwyno i'r Aelodau ganfyddiadau'r adolygiad archwilio mewnol o'r trefniadau a'r rheolaethau cyflogres a rheoli presenoldeb.
- 9.2 Nodwyd bod nifer o argymhellion wedi'u gwneud gan MIAA o ran systemau presenoldeb a'r gyflogres yn y Gwasanaeth, ac y byddai camau dilynol yn y flwyddyn nesaf i sicrhau bod yr argymhellion hyn wedi'u cyflawni. Byddai adborth yn cael ei gyflwyno i'r Pwyllgor bryd hynny.
- 9.3 Nododd PSTC MacArthur fod Cyllid, Cyflogres ac Adnoddau Dynol wedi gweithio'n galed iawn yn y maes hwn a braf oedd gweld hynny'n cael ei adlewyrchu yn yr adroddiad.

9.4 **PENDERFYNWYD:**

- i) **Nodi canfyddiadau'r adolygiad archwilio mewnol o'r trefniadau cyflogres a rheoli presenoldeb.**

10 **ARDYSTIO AR GYDYMFFURFIO Â GOFYNION ASESU PERFFORMIAD MESUR LLYWODRAETH LEOL 2009**

- 10.1 Cyflwynodd PSTC MacArthur y papur Ardystio ar Gydydffurfio â Gofynion Aseu Perfformiad Mesur Llywodraeth Leol 2009 a gadarnhaodd i'r Aelodau ganlyniad archwiliad allanol o fesurau gwella 2023/24 yr Awdurdod, fel sy'n ofynnol gan Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009.

10.2 **PENDERFYNWYD:**

- i) **Nodi'r llythyr archwiliad sy'n cadarnhau bod yr Awdurdod wedi cyflawni ei gyfrifoldebau o dan Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009.**

11 **MATERION BRYS**

- 11.1 Nid oedd unrhyw faterion brys i'w trafod.

Daeth y cyfarfod i ben am 10.32 o'r gloch

